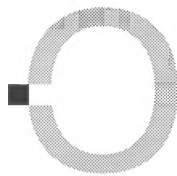

VAŽNE AKVIZICIJE FOTOGRAFIJA

1985. – 1990.

Weston Naef
J. Paul Getty Museum
Los Angeles

djel fotografija osnovan je sredinom 1984. godine akvizicijom nekoliko značajnih zbirki, uključujući zbirke Samuela Wagstaffa, Arnolda Cranea, Brune Bischofbergera, Williama Homera, Georga Heuscha i Volkera Kahmena, i komplementarnih dijelova drugih zbirki, uključujući zbirke Andrea Jammesa i Daniela Wolfa. Od tada, nabavljeno je više od 7.500 pojedinačnih slika, a prvotna akvizicija od otprilike 4.500 fotografija dopunjena je tisućama darovanih. Neke od najvažnijih akvizicija ostvarenih u posljednje vrijeme izložene su na 16 izložaba održanih od 1986. godine.

Žanrovi krajolika i mrtve prirode jednako su važni za fotografiju kao što su za slikanje i crtanje. Ipak, neke teme su se pokazale izuzetno plodnima za fotografe. Autoportret Alme Lavenson koji prikazuje kako njene ruke upravljaju kamerom upućuju na fundamentalno autoreferencijalni aspekt mnogih suvremenih fotografija. Usprkos tome, mnogi se fotografi često okreću svojim ženama, muževima, ljubavnicima, bliskim prijateljima i djeci kao temama. Alfred Stieglitz udvarao se Georgiji O'Keefe koristeći se svojom kamerom kao instrumentom zavodjenja; za Margareth Mather fotografija je poput slatkog i romantičnog milovanja. Za Paula Stranda i Margaret Bourke-White fotografija je bila sredstvo za izražavanje arhetipova. Strand je istraživao arhetip starosti, a Bourke-White plodne mladosti. Weegee i Henri Cartier-Bresson koristili su kameru kao put k otkrivanju situacija koje se događaju u svakodnevnom životu. Fotografije na ovim izložbama odabrane su da bi pokazale teme koje se stalno ponavljaju u radu i slavni i malo poznatih fotografa, i da bi prikazale presjek zbirke, kao i da bi osvijetlile proces skupljanja fotografija u muzejskom kontekstu.

Većina naših akvizicija tijekom posljednjih pet godina ostvarena je kupnjom; ipak, neke vrlo zanimljive fotografije došle su kao pokloni. Prirodno je da velike zbirke fotografija rastu putem poklona kao i kupnjom novih, jer su neki ljudi zadovoljniji kada vide da je njihovo vlasništvo udomljeno nego što bi bili da ostvare profit njihovom prodajom. Dva predmeta koja se odnose na političku povijest dobiveni su kao poklon, i to stereograf Cara Napoleona III (poklonio Otto Wittmann) i dagerotipijski portret Vojvode Wellingtona, britanskog generala koji je porazio Napoleona u bici kod Waterlooa (poklon Dane Broccoli). Ta dva predmeta mala su po veličini, ali velika po sadržaju. U Getty muzej dospjeli su uz pomoć lojalnosti

prijatelja i gravitacijske sile postojećih muzejskih izložaka stereografa i dagerotipija kojima su se ova dva predmeta pridružila.

Bez obzira na to jesu li fotografije poklonjene ili kupljene, većina naših akvizicija sastoji se od grupa fotografija jednog autora ili grupa fotografija koje su povezane prirodnim porijeklom ili sadržajem. Iskustvo je pokazalo da su grupe fotografija koje imaju zajedničku crtu posebno korisne studentima i proučavateljima, kao i nama kao temelj naših vlastitih izložaba. Umjetnost fotografije otkriva slijed radnji koje objedinjuje element vremena, koji je diskretno zabilježen u fotografijama na način na koji to nije moguće ostvariti u drugim vizualnim medijima. Kako vrijeme i mjesto predstavljaju važne komponente u stvaranju fotografije, osjećamo da je sačuvati kontekst stvaranja remek-djela jednako važno kao i doći do samog remek-djela. Ipak, ne pokušavamo rekonstruirati slijed ekspozicija skupljajući različite otiske iz raznih izvora, nego radije nastojimo sačuvati ono što je uspjelo opstati kao cjelina, obično u rukama nasljednika, potomaka ili prijatelja određenog fotografa.

Odluci direktora i članova zaklade o kupnji fotografija prethodio je određeni broj važnih preliminarnih koraka koje su obavili kustosi. Prvi korak u proceduri akvizicije je proučiti ponudene fotografije u cilju utvrđivanja autentičnosti i stanja. Ponekad mogu proći godine između vremena u kojem je rad proučen prvi put do vremena kada se taj rad napokon nabavi. Na primjer, Hillov i Adamsonov portret *Velečasnog dr. Henryja Duncana* nalazio se u zbirci Škotske kraljevske akademije (The Royal Scottish Academy) više od sto godina, i nitko u našem polju nije se usuđivao ni pomisliti da će se jednoga dana prodati na dražbi u Londonu, a da će nakon toga biti ponudjen na prodaju u San Franciscu.

Autentičnost fotografije sadržava nekoliko komponenti, najvažnija od kojih je pitanje stanja otiska: da li je napravljena od originalnog negativa ili od kopije? Da li je napravljena otprilike u isto vrijeme kao i negativ, ili je otisnuta kasnije? Muzej u osnovi skuplja rijetke otiske koji su napravljeni u isto vrijeme kao i negativ; kasniji otisci se rijetko nabavljaju. Autentičnost se određuje izgledom i opipom fotografskog papira i uz pomoć bilo kakvih oznaka ili natpisa na površini ili poledini, uključujući naziv, datum i potpis fotografa. Neki su fotografi prakticirali ne potpisivati svoje radove, te su ih radije obilježavali žigom ili bi na papir stavljali potpis u reljefu. Natpisi i posvete fotografa ili ranog vlasnika fotografije isto tako pomažu pri određivanju autentičnosti, i pružaju korisne informacije proučavateljima. Jedan od najosnovnijih aspekata autentičnosti je porijeklo, ili povijest vlasništva nad fotografijom. Autentičnost Hillovog i Adamsonovog portreta potvrđena je crnim monogramom Škotske kraljevske akademije koja je uspostavila njegovo porijeklo bez ikakve sumnje. Na njega je Hill upisao ime modela, i može se nedvosmisleno identificirati kao otisak koji je razvio sam fotograf.

Stanje je važan aspekt za sva umjetnička djela, i najveći prioritet se stavlja na to da fotografije budu u odličnom stanju. Pa ipak, kako se fotografije lako prenose, one se rutinski posuđuju za potrebe izložaba, za objavljivanje ili za proučavanje fotografija i njihovim nasljednicima. Uz grafike i crteže, fotografije su tipovi otisaka kojima se najčešće rukuje, a rukovanje može rezultirati oštećivanjem rubova, okrnutim ili izgužvanim kutovima i ogrebotinama na površini. Mnogi od ovih minornih problema mogu se popraviti osnovnim konzervatorskim postupcima. Ipak, fizički gubitak emulzije, blijedenje i kemijski gubitak boje obično se ne mogu popraviti konzervatorskim tretmanom, i ti uvjeti često grubo utječu na kvalitetu slike, čineći rad neprikladnim za akviziciju. Fotografije Hilla i Adamsona često su izbljedjele po rubovima, ali kako je ovo stanje kronično u njihovu radu, to ne diskvalificira fotografiju u razmatranju kupnje.

Kada se ustanovi autentičnost i stanje, moraju se razmotriti šira pitanja. Fotografije moraju biti ne samo autentične i rijetke, nego moraju biti i lijepe i važne za povijest fotografije. Ljepota je najneuhvatljiviji element od svih. Kustosi fotografije moraju biti osjetljivi prema suptilnoj estetici 19. stoljeća, razdoblju u kojem su se najsvestraniji fotografi često izražavali u tihoj, vizualnoj poeziji koja se može pogrešno shvatiti kao stidljiva ili neosjećajna. Moramo isto tako shvatiti odvažnu apstrakciju formalista i ekstremnu romantičnu subjektivnost radova iz 20. stoljeća. Svaki stil i period fotografije ima integritet koji se mora poštovati, jer su objektivnost i subjektivnost isprepletene sile iz kojih proizlazi stalna samoobnova fotografije.

Naši ciljevi akvizicije nisu proizvoljni, nego su vođeni shvaćanjem fotografa koji kontinuirano nadilaze naša očekivanja, koji nas stalno iznenađuju i vesele otkrivanjem neočekivanih aspekata koji izvire na površinu kao što zaboravljeni posao dolazi do svjetla dana. U određivanju prioriteta razmatramo životopis fotografa i proces kojim se individualni stil razvija s vremenom. Jedan takav primjer je Paul Strand. Njegov *Portret*, napravljen u Washington Square parku 1916. godine u manjoj je mjeri portret nego što je prikaz arhetipa. Nakon kratkog razdoblja eksperimentiranja s načinima na kojima je kubizam bio interpretiran kroz fotografiju, Strand se vratio stilu koji više objašnjava i koji je više humanistički, i tijekom 50 godina svoje karijere proizveo je mnoge takve slike stare dobi vrijedne poštovanja. Mi cijenimo većinu takvih fotografa, poput Stranda, Stieglitza, Westona, Kertesa i Cunninghmana, koji su imali dugačke i produktivne karijere. Ipak, ne može se poreći da su neka od najvećih imena u panteonu fotografije u ovom zanatu radili deset godina ili manje.

U procesu akvizicije posebno je važno razmotriti način na koji fotografija ili grupa fotografija dopunjava naš postojeći muzejski inventar. Proces akvizicije za muzej znači jačanje snage i selektivno popunjavanje praznina. Time karakter i

sadržaj muzejske zbirke utječu na budući razvoj više nego bilo koji drugi faktor. Snagu zbirke pojačavamo kada su dostupni predmeti superiorni fotografijama u postojećoj zbirci, a praznine popunjavamo kada se pojavi prilika da se nabavi najbolje u bilo kojoj kategoriji. Na primjer, *Dvije školjke* Edwarda Westona nadopunjuje važno područje zbirke. Imamo sreće što imamo otprilike 500 Westonovih fotografija, a naša je zbirka pogotovo bogata u svom predstavljanju razdoblja njegove karijere provedenih u južnoj Kaliforniji (1906.-1927.; 1935.-1939.). *24-satni radnik*, SSSR Margaret Bourke-White ispunjava prazninu, jer je to jedan od dva jedina otiska Bourke-White koji posjedujemo. Naposljetku, mora se razmotriti i pitanje cijene. Cilj je platiti iznos koji je pošten i prema vlasniku i prema kupcu. Ipak, nije uvijek lako dogovoriti se o tome što je pošteno. Da bismo odredili je li cijena pravedna, razmatramo povijest prethodnih prodaja sličnih objekata. Informacije dobivamo iz izvještaja o prodajama na dražbama i izvještajima o nedavnim transakcijama kolekcionara i prodavača umjetnina. Postoji fluidno tržište rijetkim fotografijama, i sve do nedavno, promjene u cijenama bile su postupne. Nedavno je došlo do velikih skokova u cijenama radova fotografa koji su međusobno izrazito različiti, poput Calverta Jonesa, Henry Peavch Robinsona i Lewisa Hinea, i nagle promjene poput ovih unose zbriku u problem određivanja onog što je pošteno. Naše strategije akvizicije moraju se prilagoditi ovim uvjetima, i sada ulazimo u razdoblje u kojem će se tražiti kreativno razmišljanje, želimo li održati korak s tržištem koje se rapidno mijenja.

Ljubaznošću autora gospodina Westona Naefa koji nas je uputio na ovaj tekst preuzeto iz: *History of Photography*, volume 15, broj 4, zima 1991.

Prijevod s engleskog jezika: Marijana Javornik